

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudců JUDr. Michala Fridricha a JUDr. Kláry Bernardové ve věci

žalobkyně: **Jana K.**, narozena xxx
bytem xxx
zastoupená Mgr. Liborem Kapalínem, advokátem
se sídlem Na Příkopě 857/18, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika - Český úřad zeměměřický a katastrální**, IČ 00025712
sídlím Pod Sídlíštěm 1800/9, 182 11 Praha 8

o zaplacení 1 344 804 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 1. října 2019, č.j.
22 C 254/2016 – 117

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem zamítl soud I. stupně žalobu, kterou se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení 1 344 804 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 24.8.2016 do zaplacení a žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení 600 Kč. Žalobkyně se uvedené částky domáhala z titulu náhrady škody, jež jí měla být způsobena povolením vkladu vlastnického práva k pozemkům p.č. xxx xxx xxx xxx v katastrálním území Xxx, obec Olomouc ve prospěch manželů P. podle kupní smlouvy uzavřené dne 31.3.2014 mezi nimi a jejím dlužníkem Radoslavem P., při němž katastrální úřad nerespektoval předběžné opatření, nařízené usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 28.5.2014 č.j. 23 Cm 107/2014-

47 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7.8.2014, č. j. 7 Cmo 257/2014-136. Škodu žalobkyně dovozovala z hodnoty nemovitostí (1 200 000 Kč), jejichž zpeněžením mohla uspokojit své pohledávky za Radoslavem P., vymáhané v exekuci, vedené Krajským soudem v Ostravě, pobočka v Olomouci, pod sp.zn. 23Cm 107/2014, a soudním exekutorem JUDr. Jirím Komárkem, Exekutorský úřad Žďár nad Sázavou, pod sp.zn. 038 EX 293/15. Ve zbytku tuto škodu dovozovala z částky, uhrazené na nákladech řízení, vedeného na základě její neúspěšné žaloby o určení vlastnického práva k nemovitostem u Okresního soudu v Olomouci pod sp.zn. 17 C 411/2014. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s poukazem na to, že ve věci nejsou splněny předpoklady odpovědnosti za škodu, stanovené zákonem č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (náhradový zákon), neboť namítané rozhodnutí katastrálního úřadu (proti němuž není přípustný opravný prostředek) nebylo jako nezákonné zrušeno.

2. Soud I. stupně učinil zjištění odpovídající skutkovým důvodům žaloby, jak jsou popsána v odstavcích 4 až 8 rozsudku. Zejména zjistil, že v řízení, vedeném u Krajského soudu Ostravě, pobočka v Olomouci, pod sp.zn. 23 Cm 107/2014, v němž se žalobkyně domáhala na Radoslavu P. zaplacení 1 635 000 Kč s příslušenstvím, bylo usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 28.5.2014 č.j. 23 Cm 107/2014-47 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7.8.2014, č. j. 7 Cmo 257/2014-136 nařízeno předběžné opatření, jímž bylo Radoslavu P. uloženo zdržet se zcizení shora uvedených pozemků. Toto předběžné opatření byl zaznamenáno do katastru nemovitostí s účinky 29.5.2014 a dne 13.6.202014 rozhodl katastrální úřad o povolení vkladu vlastnického práva k uvedeným pozemkům podle kupní smlouvy uzavřené dne 31.3.2014 Radoslavem P. a manželi P. Žaloba žalobkyně o určení vlastnického práva k pozemkům proti účastníkům kupní smlouvy byla rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 30.4.2015, 17 C 411/2014-218 ve znění rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 10.12.2015, č. j. 69 Co 322/2015-257 zamítnuta. Žalobkyně má za Radoslavem P. několik soudně přiznaných (převážně směnečným platebním rozkazem) pohledávek v celkové výši 1 951 763 Kč.
3. Soud I. stupně s odkazem na § 1 odst. 1, § 3 odst.1, § 5, § 6, 7 odst.1, § 8 odst.1 a § 13 odst.1 náhradového zákona konstatoval, že rozhodnutí o povolení vkladu vlastnického práva ze dne 13.6.2014 bylo katastrálním úřadem vydáno v rozporu s § 76f odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o.s.ř.) a s § 18 odst. 1 věta druhá zák. č. 256/2013 Sb. o katastru nemovitostí, v jejichž smyslu návrh na vklad vlastnického práva k nemovitostem podle uvedené kupní smlouvy pozbyl v důsledku vydání popsaného předběžného opatření právní účinky a měl být zamítnut. Stát odpovídá za podmínek, stanovených náhradovým zákonem, i za škodu způsobenou katastrálními úřady, v daném případě však pro vznik jeho odpovědnosti nebyly splněny podmínky podle § 7 a 8 náhradového zákona. Žalobkyně nebyla účastnicí řízení, ve kterém bylo vydáno předmětné rozhodnutí o povolení vkladu a toto rozhodnutí nebylo zrušeno ani změněno, neboť to platná legislativa ani neumožňuje. Věc však nelze posoudit ani jako škodu, způsobenou nesprávným úředním postupem. Podle konstantní judikatury je nesprávným úředním postupem porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti postupem, který s rozhodovací činností nesouvisí, vyjma případů, že úkony úředního postupu samy o sobě k vydání rozhodnutí nevedou a bezprostředně se v jeho obsahu neodrazí (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 4855/2015 ze dne 18.10.2017). V tomto případě však měla škoda žalobkyni vzniknout až samotným vydáním rozhodnutí o povolení vkladu vlastnického práva k nemovitostem v rozporu se zákonem a namítané pochybení katastrálního úřadu proto nelze posoudit jako nesprávný úřední postup podle § 13 náhradového zákona. Odpovědnost státu za škodu nelze v této věci dovodit ani z obecných předpisů o náhradě škody (§ 2900 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku), jelikož ve věci nevystupoval jakožto právnická osoba v rámci soukromoprávního vztahu, nýbrž jako nositel veřejné moci. Na jednání příslušného

pracovníka katastrálního úřadu, který nezákonně rozhodnutí o povolení vkladu vlastnického práva k nemovitostem vydal, se ustanovení občanského zákoníku nemohou vztahovat, neboť není předpisem, který by zakládal vztahy na základě úkonů činných v rámci veřejnoprávních vztahů (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 4855/2015 ze dne 18.10.2017). Nedůvodná je i argumentace žalobkyně, že výklad norem, vylučující v této věci odpovědnost státu za škodu, je interpretací v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (tzv. přepjatým formalismem), neboť žalobkyně nemá žádnou možnost obrany proto nezákonnému rozhodnutí či nápravy jí vzniklé škody. Občanský zákoník obsahuje instituty, umožňující žalobkyni domáhat se uspokojení pohledávek i z toho majetku (nemovitostí), který Radoslav P. převedl na manžele P. mimo jiné i v důsledku nezákonného rozhodnutí Katastrálního úřadu o povolení vkladu vlastnického práva. S tímto odůvodněním soud I. stupně žalobu zamítl a žalované přiznal podle § 142 odst. 1 o.s.ř. náhradu nákladů řízení.

4. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání s přesvědčením, že jí vznikl nárok na náhradu škody přesto, že v daném případě nejsou splněny podmínky, stanovené § 7 a 8 náhradového zákona, protože nebyla účastnicí původního řízení a nezákonné rozhodnutí nebylo zrušeno. Rozhodnutí soudu I. stupně je přepjatě formalistické a porušuje její ústavní právo na soudní ochranu. Nárok žalobkyně mohl soud I. stupně posoudit i jako nárok z titulu nesprávného úředního postupu případně podle obecných předpisů o náhradě škody, zejména podle § 2900 občanského zákoníku. K posouzení otázky, jaká částka by byla exekucí prodejem nemovitostí získána, měl být proveden jí navržený znalecký posudek. Nemovitosti však byly reálně koupeny manžely P.ými za cenu 1,2 mil. Kč a je tak nepochybné, že minimálně této výše jejich hodnota i dosahovala. Ve svém poukazu na instituty, využitelné žalobkyní k vymáhání pohledávek z převedeného majetku dlužníka, soud I. stupně žádný takový institut nezmiňuje, což činí jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným. Podle žalobkyně takový institut neexistuje, její žaloba o určení vlastnického práva k nemovitostem byla zamítnuta a dovolání se neúčinnosti jednání dlužníka, které zkracuje uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele, podle ustanovení § 589 občanského zákoníku je závislé na důkazu o tom, že druhé straně (manželům P.) byl nebo musel být zkracující úmysl dlužníka znám, který žalobkyně podat nemůže. Žalobkyně navrhla, aby napadený rozsudek změnil tak, že její žalobě vyhovějí a přizná jí náhradu nákladů řízení.
5. Žalovaná navrhla potvrzení odvoláním napadeného rozsudku a poukázala na judikaturu Nejvyššího soudu k nezbytnosti naplnění podmínky zrušení či změny rozhodnutí pro nezákonnost i v případě rozhodnutí o povolení vkladu práva do katastru, proti němuž není přípustný žádný opravný prostředek (rozhodnutí sp.zn. 28 Cdo 1962/2008, sp.zn. 28 Cdo 1367/2009, sp.zn. 28 Cdo 4208/2011). Poukázala dále na to, že žalobkyně neuspěla s žalobou na určení vlastnického práva k uvedeným nemovitostem ani v rámci ústavní stížnosti s argumentací obdobnou odvolání. Napadené rozhodnutí je v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, které opakovaně judikovaly, že nemožnost podrobit rozhodnutí o povolení vkladu soudnímu přezkumu není v extrémním rozporu s principy spravedlnosti a ústavním pořádkem a že nárok na náhradu škody lze uplatnit pouze za splnění podmínek stanovených náhradovým zákonem, což není v rozporu s právem na soudní a jinou ochranu, garantovanou článkem 36 Listiny základních práv a svobod.
6. Podle obsahu odvolání uplatnila žalobkyně odvolací důvody ve smyslu § 205 odst. 2 písm. d) a g) o.s.ř. Odvolací soud proto z podnětu jejího odvolání přezkoumal napadený rozsudek v intencích § 212 a § 212a o.s.ř., odvolání však neshledal opodstatněným. Odvolací soud se plně ztotožnil se správně argumentovanými závěry soudu I. stupně, na něž lze pro stručnost zcela odkázat. Lze pouze dodat, že soud je ve smyslu čl. 95 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, vázán zákonnými mantinely a nemůže je překročit. Nesplňuje-li v daném případě žalobkyně podmínky vzniku nároku na náhradu škody proti státu z nezákonného rozhodnutí podle

§ 8 zákona náhradového zákona, což sama připouští, protože dotyčné rozhodnutí Katastrálního úřadu nebylo pro nezákonnost zrušeno, pak jí ani soud svým rozhodnutím nemůže takový nárok konstruovat. Úvahy žalobkyně o přepjatém formalismu ve smyslu judikatury Ústavního soudu nejsou pro daný případ na místě. Nejvyšší soud ČR ve své judikatuře opakovaně uzavřel, že předpoklady, za nichž má každý právo na náhradu škody proti státu, stanoví zákon č. 82/1998 Sb. a nejsou-li tyto předpoklady splněny, nelze nad rámec tohoto zvláštního zákona odškodnění přiznat (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 25 Cdo 2632/2005, 25 Cdo 3113/2005 nebo 28 Cdo 1367/2009, na něž žalovaná případně poukázala). Z tohoto důvodu také odvolací soud zamítl návrh žalobkyně na přerušení řízení podle § 109 odst. 1 písm. c) o.s.ř. s předložením věci Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení § 8 náhradového zákona pro jeho protiústavnost. Ustanovení článku 36 odst. 3 ústavního zákona č.2/1993 Sb. Listiny základních práv a svobod, podle něhož má každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem, představuje pouze obecnou rovinu garance náhradu takové škody, jejíž konkrétní podmínky jsou stanoveny speciálním zákonem. Odvolací soud doplňuje, že posouzení otázky zákonnosti namítaného vkladového rozhodnutí katastrálního úřadu je mimo zákonné kompetence soudu a vyhovění nároku žalobkyně mimo zákonný rámec by bylo v rozporu s obecným principem spravedlnosti, jehož podstatou je to, že zákonná ustanovení dopadají na každého bez rozdílu. Aprobováním nezákonného nároku žalobkyně by vznikla nedůvodná nerovnost v postavení jiných osob, které též pro nesplnění některé z podmínek náhradového zákona v případě nesprávného rozhodnutí orgánu státní moci na náhradu škody vůči státu nedosáhnou. Soud I. stupně taktéž dostatečně vyložil, proč nelze nárok žalobkyně posoudit jako nárok z titulu bezdůvodného obohacení podle obecných předpisů (viz odstavec 22 odůvodnění napadeného rozsudku, viz též rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 28 Cdo 3866/2011, 30 Cdo 1761/2016, 28 Cdo 1962/2008) ani podle obecných předpisů o náhradě škody (viz odstavec 23 napadeného rozsudku). Soud I. stupně také správně v obecné rovině poukázal na možnost žalobkyně domáhat se uspokojení pohledávek vůči svému dlužníkovi z majetku, který jí dotyčným převodem vlastnictví ušel (soud není oprávněn poučovat účastníka výslovně o hmotněprávní úpravě).

7. Z popsaných důvodů odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil, včetně správného výroku o náhradě nákladů řízení. Procesně úspěšná žalovaná má podle § 142 odst.1 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst.1 o.s.ř. právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Tuto náhradu představuje paušální náhrada hotových výdajů ve výši vždy 300 Kč za tři úkony (vyjádření k odvolání, účast na ústním jednání odvolacího soudu a příprava na ně) podle § 137 a § 151 odst. 3 o.s.ř. a § 2 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 254/2015 Sb., o stanovení paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je za podmínek § 237 o.s.ř. přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 28. května 2020

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu